

Riktlinjer för skolskjuts i Örebro kommun

Förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola

PROGRAM

Uttrycker värdegrund och önskvärd utveckling av verksamheten.

POLICY

Uttrycker ett värdegrundsbaserat förhållningssätt och principer för vägledning.

STRATEGI

Konkretiserar ett program eller en policy och utgör en grund för prioritering.

HANDLINGSPLAN

Beskriver konkreta mål och åtgärder.

RIKTLINJER

Säkerställer ett riktigt agerande och en god kvalitet vid handläggning och utförande.

Beslutad av Grundskolenämnden, den 29 maj 2023, § 97

Dokumentansvarig på politisk nivå: Grundskolenämnden
Dokumentansvarig på tjänstemannanivå: Förvaltningsdirektör

Sammanfattning

Riktlinjerna omfattar skolskjuts i förskoleklass, grundskola och den anpassade grundskolan. Riktlinjerna syftar till att säkerställa en rättssäker och likvärdig hantering av skolskjuts och riktar sig till handläggare samt till rektorer och personal i skolverksamheter. De riktar sig även till vårdnadshavare med barn i avsedda verksamheter samt andra medborgare med intresse för området. Därutöver riktar de sig till Region Örebro län (Länstrafiken).

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	5
Organisation	5
Avståndsbedömningar	5
Riktlinjer om skolskjuts.....	6
Ansökan och beslut.....	6
Skolskjutsformer	6
Samordning av skolskjuts.....	6
Sammanhållet bostadsområde.....	6
Självskjutsersättning	6
Överklagan av beslut.....	6
Ansvar.....	7
Ordningsregler	7
Avgift för borttappat kort.....	7
Skolskjuts för elever i förskoleklass, grundskolan och den anpassade grundskolan	8
Kriterier för skolskjuts.....	8
Fristående eller annan kommunal skola	8
Växelvis boende.....	9
Bilaga 1 - Tillägg till Regler för skolskjuts i grundskola sam den anpassade grundskolan i Örebro kommun.....	10
Avgränsning.....	10
Resa med skolbuss i mån av plats.....	10
Ansvar.....	10
Ordningsregler	10
Bilaga 2 – Ordningsregler för skolskjutsar i Örebro kommun.....	11
Till dig som ska åka skolskjuts	11
Till dig som förälder.....	11

Inledning

Grundskolenämndens riktlinjer för skolskjuts syftar till att säkerställa elevers rätt till skolskjuts¹. De ska säkerställa en rättssäker och likvärdig hantering av skolskjuts och avser skolskjuts för elever i förskoleklass, grundskola, och anpassad grundskola².

Organisation

Grundskolenämnden ansvarar, enligt nämndreglementet, inom sitt verksamhetsområde för myndighetsutövning enligt skolförfattningarna samt för beställning av skolskjuts för grundskoleelever³.

Uppföljningsavdelningen, planeringsenheten hanterar ansökningar och beslut om skolskjuts. Beslut fattas av handläggare, på delegation av grundskolenämnden.

Trafikenheten vid Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen arbetar med den fysiska planeringsprocessen och i investeringsprocessen för trafikinfrastruktur. Ser till samtliga trafikslags behov, gör analyser och ger förslag utifrån långsiktiga mål och den politiskt beslutade önskade utvecklingen.

Rektor för varje skolenhet fattar beslut om hur undervisningstiden förläggs och därmed för tidpunkter för skoldagens början och slut, så kallade ramtider. Skolenheterna genomför utbildning i trafiksäkerhet för elever som åker skolskjuts.

Region Örebro län ansvarar för planering, samordning, upphandling och utförande av bland annat skolskjuts⁴. Trafikplanering utförs av Region Örebro län. Regionen tecknar i sin tur entreprenadavtal för utförandet av skolskjutsresor.

Ovanstående aktörer samverkar och bidrar utifrån respektive ansvarsområde, till att åstadkomma trygga, säkra och kostnadseffektiva resor.

Avståndsbedömningar

Avståndet mellan hemmet och skolan mäts i kommunens digitala skolskjutssystem. Kartunderlaget för vägarna hämtas från Trafikverkets nationella vägdatabas (NVDB).

¹ Skollagen (SFS 2010:800)

² Begreppet träder i kraft 2 juli 2023. 11 kap. 1 § skollagen (SFS 2010:800)

³ Nämndreglementen för Örebro kommun, mandatperiod 2023 – 2026, Ks 1521/2019.

⁴ Avtal 1995-04-24

Riktlinjer om skolskjuts

Ansökan och beslut

Ansökan om skolskjuts görs inför varje hösttermin. Beslut om skolskjuts gäller för ett läsår. Är skolskjuts inte beviljad, ansvarar vårdnadshavare för att eleven kan ta sig till skolan.

Skolskjutsformer

Skolskjuts kan utföras i form av resa med upphandlad skolbuss, resa med allmän kollektivtrafik eller skoltaxi. Vilken form av skolskjuts som ges, kan avgöras av elevens omständigheter, av faktorer i trafikplaneringen eller en kombination av dessa.

Samordning av skolskjuts

Rätten till skolskjuts innebär inte att sådan skjuts måste anordnas från bostadsadressen till den plats där utbildningen bedrivs eller att skolskjutsen måste anpassas till varje elevs skoltider. Kommunen kan samordna skolskjutsverksamheten trots att det kan leda till väntetid för vissa elever⁵. Kommunen kan även anvisa elever till särskilda av- och påstigningsplatser.

Sammanhållet bostadsområde

Elever som bor i ett sammanhållet bostadsområde kan behandlas lika vid bedömning av rätt till skolskjuts. Gångavstånd till skolan eller till på/avstigningsplatsen kan därvid avvika från angivna avstånd för elever som bor i området.

Med sammanhållet bostadsområde avses ett område som i något avseende är avgränsat, t.ex. genom avgränsning till park, skog mot annan närliggande bebyggelse eller genom att all tillfart till området sker från samma punkt. Sådan behandling av ett bostadsområde beslutas av kommunen och tillämpas mycket restriktivt.

Självskjutsersättning

Självskjutsersättning kan utgå till/från anvisad hållplats/påstigningsplats.

Vid andra särskilda omständigheter kan ersättning till självskjuts utgå om detta leder till en organisatorisk och ekonomisk fördelaktig lösning i en svårlöst skolskjutsfråga. Ersättningsbelopp utgår enligt Skatteverkets normer för skattefri kilometerersättning för tjänsteresor med egen bil.

Överklagan av beslut

Beslut gällande skolskjuts, för elev som går på den skola där kommunen skulle ha placerat eleven⁶, kan överklagas som förvaltningsbesvär hos allmän förvaltningsdomstol⁷.

⁵ Regeringsrätten, RÅ 1995 ref. 12

⁶ Enligt Riktlinje för skolplaceringar i förskoleklass och grundskola, Bou 3806/2019

⁷ 28 kap. 5 § punkt 5 skollagen (SFS 2010:800)

Beslut gällande skolskjuts, till fristående eller annan vald skola, kan överklagas hos allmän förvaltningsdomstol som då gör en laglighetsprövning⁸.

Information om hur överklagande går till finns på kommunens hemsida.

Ansvar

Vårdnadshavaren har ansvaret för eleven på dennes väg mellan hemmet och hållplats/påstigningsplats till dess att eleven stigit på skolskjutsen⁹. Vårdnadshavaren har ansvar för att eleven kommer i tid till hållplatsen. Då eleven åker hem återgår ansvaret till vårdnadshavaren i samband med att eleven stiger av skolskjutsen¹⁰.

Under resan ansvarar entreprenören för att gällande trafikbestämmelser följs. Föraren meddelar skolan om ordnings- eller säkerhetsproblem uppstår under transporten.

När eleven anländer till skolan är det personalen vid skolan som ansvarar för att ordnings- och säkerhetsregler efterföljs. Detsamma gäller vid hemfärd efter skolans slut.

Ordningsregler

Ordningsregler för skolskjuts finns i bilaga 2. Om en elev upprepade gånger bryter mot ordningsreglerna ska föraren meddela skolan. Skolan ansvarar för att lämpliga åtgärder vidtas. Skolans ansvar för att förebygga och vidta åtgärder vid kränkande behandling, gäller även under skolskjuts.

Om skolans åtgärder inte är tillräckliga för att komma tillrätta med ordningsstörningen, kan det bli aktuellt att tillfälligt byta skolskjutsform för eleven. Detta sker i samråd med handläggare på Planeringsenheten.

Avgift för borttappat kort

Busskort som tappats bort eller slutat fungera på grund av oaktsamhet, ersätts av kommunen med ett nytt kort mot en administrativ avgift¹¹: avgiftsfritt vid första tillfället och 200 kr vid kommande tillfällen¹². Detta gäller per läsår och hanteras via elevens skola respektive Länstrafiken.

⁸ 13 kap. kommunallagen (SFS 2017:725)

⁹ Högsta förvaltningsdomstolen den 14 mars 2023 i mål nr 1266-22.

¹⁰ Föräldrabalken (SFS 1949:381)

¹¹ Justitieombudsmannen, JO 2008/09, sid. 419.

¹² Detta gäller från och med 1 augusti 2021.

Skolskjuts för elever i förskoleklass, grundskolan och den anpassade grundskolan

Kriterier för skolskjuts

Elever i förskoleklass, grundskola och den anpassade grundskolan med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka om sådan skjuts behövs med hänsyn till:

- färdvägens längd
- trafikförhållanden
- elevens funktionsnedsättning
- någon annan särskild omständighet¹³

Denna rätt gäller för elever som går på den skola där kommunen skulle placera eleven.

Elev i förskoleklass, grundskolan respektive den anpassade grundskolan har rätt till skolskjuts om avståndet mellan hemmet och skolan uppgår till minst:

- 3 km (förskoleklass – åk 3)
- 4 km (åk 4 – 6)
- 5 km (åk 7 – 9)

Avståndet mäts mellan folkbokföringsadressen och skolans huvudingång. Avståndet från hemmet till den hållplats/påstigningsplats där eleven stiger på skolskjutsen skall uppgå till högst 2 km. Restiden (från hållplats/påstigningsplats fram till skolan eller omvänt) bör inte överstiga 60 minuter.

Fristående eller annan kommunal skola

Elever som valt att gå i

- en annan kommunal skola än den de annars skulle ha placerats i eller
- fristående grundskola eller grundsärskola inom kommunen

har endast rätt till skolskjuts om detta kan ske utan merkostnad för kommunen¹⁴. Rätten till skolskjuts bedöms i dessa fall enligt ovanstående kriterier för skolskjuts.

Bedömningen av merkostnad ska i dessa fall göras utifrån vilken skyldighet kommunen hade haft ifall eleven valt att gå i den kommunala skola han eller hon annars skulle ha placerats i¹⁵.

¹³ 9 kap. 15b §, 10 kap. 32 § respektive 11 kap. 31 § skollagen (SFS 2010:800)

¹⁴ 9 kap. 15c och 21a §§, 10 kap. 33 och 40 §§, 11 kap. 32 och 39 §§ skollagen (SFS 2010:800)

¹⁵ Högsta förvaltningsdomstolen den 4 december 2013 i mål nr 7298-12

Växelvis boende

Barn som bor växelvis hos sina vårdnadshavare i samma kommun har rätt till skolskjuts från båda bostadsadresserna om kriterierna för rätt till skolskjuts är uppfyllda. Med växelvis boende menas vanligtvis att barnet vistas ungefär lika mycket, och har ett varaktigt boende, hos båda vårdnadshavarna.

Bilaga 1 - Tillägg till Regler för skolskjuts i grundskola sam den anpassade grundskolan i Örebro kommun

Under läsåret 2023/2024 genomförs försöksverksamhet. En befintlig skolbusslinje omfattas av försöket. På denna erbjuds elever, som inte är berättigade till skolskjuts, att åka med befintlig skolbuss i mån av plats.

Avgränsning

Försöksverksamheten omfattar befintlig skolbusslinje till Vintrosa skola.

Resa med skolbuss i mån av plats

Elever i förskoleklass och grundskola erbjuds att resa med upphandlad skolbuss i mån av plats. Erbjudandet gäller för elever som inte är berättigade till skolskjuts och har ett avstånd på mer än 2 km mellan hemmet och skolan. Erbjudandet gäller endast på den befintliga skolbusslinje som omfattas av försöksverksamheten. Inga avvikelser får göras vad gäller skolbusslinjens sträckning.

Platsen är garanterad under läsåret om inte:

- Ny elev som har rätt till skolskjuts behöver platsen.
- Skolbusslinjens sträckning förändras.

Elever som har beviljats att resa med skolbuss i mån av plats, kan alltså i dessa fall förlora sin plats.

Ansvar

Vårdnadshavarens ansvar i samband med resan är detsamma som vid skolskjuts, det vill säga: Vårdnadshavaren har ansvaret för eleven på dennes väg mellan hemmet och hållplats/påstigningsplats till dess att eleven stigit på skolbussen. Vårdnadshavaren har ansvar för att eleven kommer i tid till hållplatsen. Då eleven åker hem återgår ansvaret till vårdnadshavaren i samband med att eleven stiger av skolbussen.

Under resan ansvarar entreprenören för att gällande trafikbestämmelser följs. Föraren meddelar skolan om ordnings- eller säkerhetsproblem uppstår under transporten.

När eleven anländer till skolan är det personalen vid skolan som ansvarar för att ordnings- och säkerhetsregler efterföljs. Detsamma gäller vid hemfärd efter skolans slut.

Ordningsregler

Ordningsregler för skolskjuts finns i bilaga 2. Om en elev upprepade gånger bryter mot ordningsreglerna ska föraren meddela skolan. Skolan ansvarar för att lämpliga åtgärder vidtas. Skolans ansvar för att förebygga och vidta åtgärder vid kränkande behandling, gäller även under skolskjuts.

Om skolans åtgärder inte är tillräckliga för att komma tillrätta med ordningsstörningen, kan det bli aktuellt att tillfälligt byta skolskjutsform för eleven. Detta sker i samråd med handläggare på Planeringsenheten.

Bilaga 2 – Ordningsregler för skolskjutsar i Örebro kommun

Till dig som ska åka skolskjuts

Respektera föraren. För att kunna köra säkert krävs att du som elev följer reglerna nedan.

Hållplatsen

- Kom alltid i god tid till hållplatsen. Om bussen inte kommit inom 15 minuter meddelar du skolan.
- Stå stilla och på säkert avstånd från trafiken till dess att bussen stannat och öppnat dörren.
- Bär reflex/reflexväst under den mörka årstiden.

Påstigning på bussen

- Påstigning sker i ordning utan att du knuffar någon annan.
- Låt de yngre barnen stiga på först och hjälp dem om det behövs.
- Om du åker med vanlig stads- eller landsortsbuss, ha busskortet redo.

Ombord på bussen

- Använd säkerhetsbälte (det är det lag på). Sätt på bältet direkt när du sätter dig på din plats.
- Sitt på din plats under resan. Det är förbjudet att gå i bussen under färd.
- Om du är osäker på var du ska gå av pratar du med föraren när du kliver på bussen så får du hjälp.
- Placera din väska på hyllan eller under sätet.
- Det är inte tillåtet att äta eller dricka i bussen.
- Visa hänsyn mot dina medresenärer, var lugn och prata tyst.
- Om någon beter sig illa mot dig eller någon annan på bussen berättar du det för dina föräldrar eller din skola.

Avstigning

- Sitt kvar på din plats till dess bussen har stannat vid hållplatsen.
- Visa hänsyn och hjälp de yngre barnen.
- Ta det lugnt och knuffas inte när du stiger av bussen.
- Var extra försiktig om du ska korsna vägen eller gatan. Gör det först när bussen har åkt iväg och du har fri sikt åt båda hållen.

Till dig som förälder

Som förälder ska du se till att barnen följer ordningsreglerna vid på- och avstigningsplats.

Ansvar

Du ansvarar för ditt barn på vägen mellan hemmet och hållplatsen samt på hållplatsen. Under resans gång är det buss- eller taxibolaget och föraren som ansvarar för att trafikbestämmelser och ordningsregler följs. Det innebär att föraren av säkerhetsskäl kan ge en elev en särskild plats i bussen under en kortare eller längre tid.

När eleven stigit av skolskjutsen har skolan ansvar fram till eleven stiger på skolskjutsen igen för hemfärd. Skolan ansvarar för tillsyn och för att ordningsreglerna efterföljs vid skolans hållplats.

Föräldrar som ska hämta barnen från skolbussen förväntas vänta på samma sida av vägen som eleven stiger av bussen.

Om ordningsregler inte följs

Om en elev vid upprepade tillfällen inte följer reglerna rapporteras detta av föraren till skolan som i sin tur tar kontakt med dig. Skadegörelse ersätts av elev och/eller dig som vårdnadshavare.

Mer information

Har du frågor om skolskjutsreglerna i Örebro kommun är du välkommen att ta kontakt med servicecenter 019-21 10 00.